

TIZENKILENCEDIK TANULMÁNYI LEVÉL

EUCHARISZTIA ÉS SZENTSÉGEK

A. BEVEZETÉS

Az eucharisziát, mint a keresztény életét középpontját, mindig újra meg újra át kell gondolnunk. Vasárnapi (vagy mindennapi) gyakorlása is megszokottá válhat. Ferencnél az eucharisztia áll a jámborságnak és pasztorális tevékenységének is a középpontjában, esetében egyenesen egyfajta „eucharisztikus keresztes-hadjáratról” beszélhetünk.

Mielőtt továbbolvasnánk:

Mit tudunk eddig Assisi Szent Ferenc életében az eucharisztia jelentéséről?

A szent melyik levelei és intései jutnak eszünkbe?

B. ÁTTEKINTÉS

Ferenc írásaiban a szentségek közül csak a gyónás ill. jóval gyakrabban az **eucharisztia** kerül elő. A korabeli egyház és az eretnekmozgalmak között állandó összeütközési pont volt a szentmise méltó és érvényes megünneplése. Miután a **IV. Lateráni Zsinat** (1215) a húsvéti áldozásról rendelkezéseket adott ki, **III. Honórius** 1219-20-ban egy írásában („Sane cum olim”) még egyszer minden püspöknek, rendi előjárónak és prelátusnak **a lelkére kötötte az eucharisztia méltó megünneplését és őrzését.**

Ferenc támogatja ezt a küzdelmet, melyet egy Liège¹ környéki erős eucharisztia tisztelet elterjedése is táplált (begina- ill. begárdmozgalom)², sőt, nem csak a koreszmék, a zsinat és a pápa gondolataihoz csatlakozik, hanem ezeken tovább is lép. **Isten szavának** is olyan hódolatot követel, mint az **oltárszentségnek**, és a „szeretet iránti szeretetből” a kisebb testvérek letelepedési helyein **naponta csak egy misét** kíván. Több indokot is fel lehet hozni e rendelkezés mellett, mely akkoriban és még ma is szokatlan: így követel alázatot és tiszteletet; az egyetlen mise kifejezi, milyen túláradó gazdagon tevékenykedik Krisztus, továbbá az egyház szeretetét és egységét is; ezen kívül a napi egyetlen mise a stóladíjak általi anyagi gazdagodás ellen is hatott.

A szent eucharisztikus és hálaadó beállítottságából keletkezett a nagy **prefáció 1Reg 23-ban.**

C. INFORMÁCIÓ

Tankönyv 114-118

¹ ma: Belgium keleti része

² A XIII. század elején feltűnt férfi ill. női vallási mozgalmak, szerzetesi életformát éltek közösségeikben, ám gyakran nem tettek fogadalmat. Szociális munkát végeztek. Sokszor szimpatizáltak különféle eretnekmozgalmakkal, amiért aztán olykor őket is eretneknek nézték, ülközték. A mozgalmak jó része a XIV. század közepére feloszlott.

Irodalom:

Clasen, S., Priesterliche Würde und Würdigkeit. Das Verhältnis des hl. Franziskus zum Priestertum der Kirche [Papi méltóság és érdemesség. Szt. Ferenc viszonya az egyház papságához], in: Wissenschaft und Weisheit [Tudomány és bölcsesség] 20 (1957) 43-58.

Esser, K., Missarum Sacramenta. Die eucharistielehre des hl. Franziskus [Missarum Sacramenta. Szt. Ferenc tanítása az eucharisziáról], in: Wissenschaft und Weisheit [Tudomány és bölcsesség] 23 (1960) 81-108.

D. GYAKORLATOK FONTOS SZÖVEGEKKEL

1. Gyakorlat: 2Reg 20 – 1Reg 7

Hasonlítsuk össze a két regula fejezeteit.

Miért nincs már szó a „laikus gyónásról” a megerősített regulában?

Milyen magatartást követel meg Ferenc attól, a gyóntatótól?

2. Gyakorlat: Végr 6-13

Nevezük meg a Ferenc korabeli tévtanítók néhány felfogását (ld. 2. Tanulmányi levél D. pontja) és vessük össze ezeket azokkal, amiket Ferenc mondott a papokról és az oltáriszentségről.

3. Gyakorlat: LRend 12-33

Húzzuk alá azokat a kifejezéseket, amelyekkel Ferenc az eukarisztia ünneplésekor jellemzi az ember magatartását.

4. Gyakorlat: LŐr - Szent Klára magatartása

Olvassuk el az Örökhöz írt első levelet, és jegyezzük fel, mire kell ügyelniük:
a klerikusoknak

minden embernek az oltáriszentséggel kapcsolatban.

Milyen összeköttetések vannak Ferencnek az örökhöz írt levele ill. Klára magatartása között?

Erről tudósít Celanói Klára-életrajzában a következőképpen

Az Oltáriszentség iránt tanúsított csodálatos áhítatáról

28 Hogy milyen bensőséges áhítattal viseltetett boldog Klára az Oltáriszentség iránt, azt kézzelfogható tények mutatják. Súlyos betegségében ugyanis, mely hosszabb időre ágyhoz szegezte őt, felültette és párnákkal körülbástyáztatta magát, és ilyen ülő helyzetben finom vásznat szőtt, melyből idővel több, mint ötven pár korporálét¹ készített. Ezeket azután selyem vagy bíbor takaróba helyezve az Assisi környező hegyek és völgyek templomai közt osztotta szét. Mikor pedig az Úr testének vételéhez járult, előbb forró könnyeket ontott, azután szent rettegéssel eltelve odalépett, s közben nem kevésbé félt a szentségben rejtőzőt, mint a mennyet és a földet kormányzót.

5. Gyakorlat: 2 Cel 201

Hogyan fejeződik ki Celanói szerint Szent Ferenc imádása az Úr teste iránt?

Húzzuk alá azokat a szavakat, amelyek egy cselekvést vagy magatartást fejeznek ki az oltáriszentség iránt.

Az Úr teste iránti áhítatáról

¹ oltárkendőt

201 Az Úr testének szentsége iránt határtalan szeretettől lángolt, és nem tudott betelni a szeretet ily nagy méltóságának és a könyörülő jóságának csodálatával. Nagy hanyagságnak tartotta, ha naponkint legalább egy misét nem hallgatott, feltéve, hogy volt rá ideje. Gyakran járult a szentáldozáshoz, és pedig olyan buzgósággal, hogy másokat is áhítatra indított. Miközben minden tiszteletet megadott a szentségnek, minden tagját áldozatul ajánlotta fel, és a feláldozott bárány vétele közben lelkét áldozatul adta oda azon a tűzön, mely szívének oltárán szüntelenül lobogott.

Franciaországot azért szerette, mivel barátja az Úr testének; ezért a szent dolgok iránti tiszteletből ott is kívánt meghalni.

Időről időre testvéreket akart szétküldeni a világba értékes szentségtartókkal, hogy ahol nem illő helyen találják megváltásunk árát, gondoskodjanak megfelelő elhelyezéséről.

Azt is kívánta, hogy a papok kezét, melyekkel a rájuk ruházott isteni hatalomnál fogva elkészítik a szentségeket, különös tiszteletben részesítsék. Gyakran mondogatta: "Ha egyszerre egy égből jövő szenttel és egy szegény áldozópappal találkoznék, először a pap üdvözlésére sietnék: odajárulnék hozzá, és megcsókolnám a kezét. És közben ezt mondanám: Várj csak, Szent Lőrinc! Ennek kezei az élet igéjét érintik, s következőképpen emberfölötti hatalommal rendelkeznek."

E. KONKRETIZÁLÁS

Mi a véleményed a II. Vatikáni Zsinat kijelentéséről: az eucharisztia „a teljes keresztény élet forrása és csúcspontja” (Lumen gentium)? Megélted már ezt?

A közösségekben és plébániákon néha manapság is több mise van egy időben vagy egymás után.

A kevesebb több lehet. Hogy állsz te ezzel a kérdéssel?

Tégy azért valamit, hogy a rendházad, csoportod, közösséged egyszer valóban **egy közösségi misén** vegyen részt.

Az alázat alázatot kíván. Válaszul Isten alázatára az oltáriszentségben hajts térdet tudatosan, és mondd lassan az imát: „Imádunk Téged Úr Jézus Krisztus...”

Mit gondolsz egy templomi virrasztásról, a csöndes imádról?

Mit tehetsz azért, hogy a templomodban a liturgikus eszközöket és könyveket rendesen tárolják?

Figyelj egy alig látogatott kápolnára, egy szentképes oszlopra vagy egy útszéli keresztre a környéken. Mostantól tudatosan vedd észre ezeket, mint Isten jelenlétére utaló jeleket, és gondoskodj róla, hogy ennek megfelelően nézzenek ki (tisztítás, kifestés, virágok, gyertyák...).

F. ÉRTELMEZŐ KÉRDÉSEK

Hogyan fejeződik ki Ferencnél az oltáriszentség imádata?

Milyen indokkal követel alázatot „az Úr neve és szavai, teste és vére előtt”?

Milyen hasonlóságoknak kell fönnállni Isten/Jézus cselekvése az eucharishtiában ill. a befogadó magatartása között?

Milyen összehasonlítási pontok vannak Jézus születése és az oltáriszentség között?

Milyen összefüggés van az „Úr asztala” és a szegényeknek a gondoskodáshoz való joga között?

W.E. - L.L.
fordította: Babos Gábor